

PARAULES D'AGRAÏMENT DE LA FUNDACIÓ JORDI CASES LLEBOT EN MOTIU DE LA RECEPCIÓ DEL "VIÈ PREMI FRANJA: CULTURA I TERRITORI 2012", LLIURAT PER L'INSTITUT D'ESTUDIS DEL BAIX CINCA, EL DIA 23 DE NOVEMBRE DE 2013, A TORRENT DE CINCA.

Amics i amigues,

Aviat farà 84 anys, exactament un 16 de desembre de 1929, un jove i vital García Lorca s'adreçava a un reduït auditori, a l'hotel Ritz de Barcelona, per presentar *Un poeta en Nueva York*, i deia això:

Señoras y señores, siempre que hablo ante mucha gente me parece que me he equivocado de puerta. Unas manos amigas me han empujado y me encuentro aquí. La mitad de la gente anda perdida entre telones pintados y fuentes de hojalata, y cuando creen encontrar su cuarto o su círculo tibio de sol, se encuentran con un caimán que se los traga o... con el público, como yo en este momento, y hoy no tengo más espectáculo que una poesía amarga pero viva que creo podrá abrir sus ojos. [...]

I seguia amb el preàmbul que precedia la lectura dels seus poemes.

De manera semblant, jo no puc dir-vos que avui m'hagi equivocat de porta, però sí que em pareix que aquest premi que ens concediu tan generosament i que agraeixo de tot cor en nom de la Fundació Jordi Cases, duu una direcció equivocada, perquè més que un premi de vosaltres cap a nosaltres hauria de ser un reconeixement en sentit contrari. Vosaltres sou els autèntics mereixedors del premi, d'aquest i de molts d'altres que hi poguessin haver, encara que només fos pel fet que sempre heu hagut de lluitar contra tota mena d'elements en la defensa de la llengua que compartim i ens uneix. Us ha tocat i us segueix tocant bregar fort per sobreviure navegant sempre contra corrent. I això, només faltaria!, mereix i mereixerà sempre el nostre ajut.

Nosaltres, la Fundació, només som un humil *camí de sirga* en el qual, això sí, heu pogut confiar anualment i amb el què, mentre ens sigui possible, sempre hi podreu comptar. Un any rere l'altre, i ja ens coneixem de temps, hem fet acte de presència, és veritat, però no fem altra cosa que fer-vos costat en aquesta lluita desigual. Al capdavall, no fem res més que ser fidels als nostres estatuts, que ens impulsen a treballar en defensa de la llengua pròpia. Si de cas, lamentar que no ho puguem fer de manera més esplèndida.

I certament que aquest manament estatutari no el seguim per obligació, sinò amb autèntica devoció tractant-se de vosaltres, perquè hem estat testimonis de la vostra tossuda perseverança, i ho fem a més amb solidaritat creixent, més encara quan assistim incrèduls i indignats al continu menyspreu a que és sotmès el català, especialment per part de determinats poders de l'Aragó. No ens n'acabem de sortir, ni posant-hi tota l'empenta i l'optimisme que ens contagiava l'estimat i malaguanyat Josep Galán.

Lorca deia, ho heu sentit, .. *hoy no tengo más espectáculo que una poesía amarga pero viva que creo podrá abrir sus ojos.*

El nostre particular i autèntic espectacle és el tresor d'una llengua antiga però viva, de defensa certament amarga, però sobre la que hem de poder seguir obrint els ulls de les generacions que ens segueixen.

Vosaltres, i nosaltres, en aquest continu i desigual *combat de nit* (com definia l'Espinàs a la seva famosa novel·la un feixuc trajecte nocturn, precisament travessant aquestes terres) no tenim altra cosa que la força de la raó per defensar-nos de les agressions constants que pateix la llengua que tan orgullosament parlem i volem seguir parlant tal com es mereix i ens mereixem.

Aquesta gent ens vol situar en la marginalitat, i quan ens nega el pa i la sal, no ho fa per ignorància sinò per la mala fe a què els porta la por. Deuen creure que aquest nostre i tan elemental dret lingüístic com és el voler que se'ns respecti la llengua que parlem de segles,

representa una amenaça a la seva identitat, que té una llengua i cultura diferents i que no reconeixen en la nostra. Potser és la por a què la llengua compartida ens porti a estrènyer llaços emocionals i de tota mena, més enllà de les fronteres administratives, i ho viuen com una amenaça. Però no se'n sortiran, a la llarga no se'n sortiran. La veritat i la raó acostumen a ser sempre massa tossudes i poderoses, i més en aquest temps de xarxes socials i de generacions a venir que hem de suposar més desacomplexades i, per què no somniar-ho, més compromeses. I és en aquesta línia que ens cal seguir treballant.

És veritat que ells tenen la raó de la força, la dels vots, la del control de les institucions, la de les lleis que imposen sense cap mena de vergonya ni sensibilitat, usant, abusant i fomentant la ignorància i el desconeixement cultural i lingüístic de gran part de la població. Però nosaltres, catalanoparlants, tenim la força de la raó, la del món acadèmic per descomptat, però també la de la voluntat de ser, la de la dignitat, la de l'orgull de saber que parlem una llengua mil·lenària. Nosaltres no necessitem negar cap altra llengua per existir. En tenim prou de reconèixer i dir ben clar i català que sí, que nosaltres Sí parlem aquesta llengua i ho volem seguir fent amb totes les de la llei, una llei que ara per ara, a l'Aragó, no tenim. Però la tindrem. Acabarem tenint-la.

Martí i Pol, malalt com estava, acostumava a dir que lo important a la vida no és caure sinó mantenir sempre la capacitat i les ganes de tornar-se a aixecar.

Aquests són els missatges positius que m'interessa destacar avui, en aquest dia de celebració anual en què tan amablement ens heu volgut distingir amb el *VIè Premi Franja: cultura i territori*.

I no se m'acut altra cosa per anar acabant que llegir-vos el paràgraf final del preàmbul esmentat de García Lorca, precisament escrit en una llengua, el castellà, que, a diferència seva, no ens avergonyim de nomenar amb tota naturalitat pel seu nom ni de parlar-la, com no ho fem amb qualsevol altra llengua, entre més perquè les llengües no són l'enemic ni la dificultat a superar, sinó que l'autèntic drama, el drac a derrotar, el constitueix la pobresa intel·lectual i moral (per no dir misèria) de les ideologies que neguen l'evidència contra tota lògica i contra els sentiments de tants parlants.

Acabava referint-se Lorca aquell llunyà 1929, a una carn, alegria i testimoni seus, a una particular lluita, que m'agradaria fer nostra i vostra, compartida, una lluita que malhauradament, pel què es veu, haurem de seguir mantenint sense defallir ni un instant:

“De todos modos, hay que dejar claro, yo no vengo hoy a entretener a ustedes. Ni quiero, ni me importa, ni me da la gana. Más bien he venido a hablar a ustedes cuerpo a cuerpo. Lo que yo voy a hacer no es una conferencia, es una lectura de poesías, carne mía, alegría mía y testimonio mío y yo necesito defenderme de este dragón enorme que tengo delante y que me puede comer cons sus trescientos bostezos de sus trescientas cabezas defraudadas. Y ésta es la lucha, porque yo quiero con vehemencia comunicarme con vosotros, ya que he venido, ya que estoy aquí, ya que salgo por un instante de mi largo silencio poético, y no quiero daros miel, porque no tengo, sino arena, o cicuta, o agua salada. Lucha cuerpo a cuerpo de la cual no me importa salir vencido.”

Parlar, llegir i escriure en català, carn nostra, alegria nostra i testimoni nostre; nosaltres necessitem defensar-nos del drac enorme de la ignomínia, aquest menyspreu intolerable.

Ben lamentablement i tristament, García Lorca va morir com tots sabem, però avui encara ens inspira i ens segueix emocionant. La lluita continua.

Moltes gràcies pel premi i per seguir treballant en la normalització de la nostra llengua.

F. Xavier Rivera
President
Fundació Jordi Cases Llebot